

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МІНІСТЕРСТВО МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ
УПРАВЛІННЯ МОЛОДІ ТА СПОРТУ
ЛЬВІВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ ВІЙСЬКОВОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ
ЛЬВІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ
ІМЕНІ ІВАНА БОБЕРСЬКОГО
ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЗАХІДНОЇ ПАРАНИ (БРАЗИЛІЯ)
ЛИТОВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ СПОРТУ
ЛЬВІВСЬКИЙ ОБЛАСНИЙ ЦЕНТР ФІЗИЧНОГО ЗДОРОВ'Я
НАСЕЛЕННЯ «СПОРТ ДЛЯ ВСІХ»

ПРОБЛЕМИ АКТИВІЗАЦІЇ РЕКРЕАЦІЙНО-ОЗДОРОВЧОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НАСЕЛЕННЯ

Матеріали XIV Міжнародної
науково-практичної конференції
(10–11 травня 2024 року)

За загальною редакцією Любові ЧЕХОВСЬКОЇ

Львів
ЛДУФК ім. Івана Боберського
2024

UDC 930.24:796(477.83/.86)

CZŁONKOWIE HONOROWI TOWARZYSTWA
GIMNASTYCZNEGO „SOKÓŁ” W ŁAŃCUCIE
W LATACH 1891-1939

Małgorzata Urszula Kaszowska

Akademia Wychowania Fizycznego i Sportu

im. Jędrzeja Śniadeckiego, Gdańsk, Polska

Lwowski Państwowy Uniwersytet Kultury Fizycznej

im. Iwana Boberskiego, Lwów, Ukraina

Wprowadzenie. Towarzystwo Gimnastyczne «Sokół» w Łańcucie zostało zawiązane w 1891 roku jako filia macierzy lwowskiej. Wszystkie towarzystwa sokole posiadały osobowość prawną i posługiwały się statutami zatwierdzonymi przez Namiestnictwo. Pierwszy statut zatwierdzony został reskryptem Wysokiego c.k. Namiestnictwa we Lwowie 23 stycznia 1891 roku, obwieszczonym reskryptem Świetnego c.k. Starostwa w Łańcucie z dnia 14 lutego 1891 roku [1]. Statut regulował zadania, strukturę organizacyjną i sposób działania towarzystwa.

Celem niniejszej publikacji jest rzetelne przedstawienie sylwetek osób, które uzyskały tytuł honorowego członka Towarzystwa Gimnastycznego «Sokół» w Łańcucie w latach 1891-1939.

Metody: dokonano analizy statutów, aktów notarialnych, korespondencji urzędowej, rękopisów sprawozdań z badanego okresu, fotografii oraz materiałów znajdujących się w bibliotekach i archiwach państwowych.

Wyniki. Na podstawie zatwierdzonego statutu 8 marca 1891 zwołano pierwsze Walne Zgromadzenie, podczas którego nastąpił wybór pierwszych władz łańcuckiego gniazda. Statut – poza określeniem ustroju, sposobu działania określał też organizację. Towarzystwo składało się z członków: zwyczajnych, honorowych i założycieli. Członkiem zwyczajnym lub założycielem mógł być

każdy nieposzlakowanej czci. Członków zwyczajnych i założycieli przyjmował Wydział na przedstawienie przynajmniej jednego z członków Towarzystwa. Członkowie ci zobowiązywali się własnoręcznym podpisem w księdze członków do przestrzegania postanowień statutu. Członkom zwyczajnym przysługiwało prawo udziału w Walnych Zgromadzeniach, prawo zabierania głosu, stawiania wniosków, głosowania, wyboru i wybieralności i prawo bezpłatnego udziału w ćwiczeniach gimnastycznych, zabawach, wycieczkach, korzystania z przyrządów gimnastycznych, biblioteki i z tego wszystkiego, co proponowało Towarzystwo. Członkiem honorowym Towarzystwo mogło mianować osoby zasłużone w kraju lub dla dobra spraw Towarzystwa. Mianowało ich Walne Zgromadzenie na wniosek Wydziału. Członkom honorowym przysługiwały prawa członków zwyczajnych bez odpowiadającego tym prawom obowiązku zasilania funduszy Towarzystwa [2]. Na przestrzeni 48 lat działalności gniazda w Łańcucie Walne Zgromadzenie przyznało zaledwie 5 tytułów członka honorowego (Tabl.1).

Tabela 1

Lista honorowych członków Towarzystwa Gimnastycznego
«Sokół» w Łańcucie w latach 1891–1939

Lp.	Imię i nazwisko członka honorowego	Status społeczny/zawód	Lata życia członka honorowego	Data nadania tytułu przez TG „Sokół” w Łańcucie
1	Hr. Roman Alfred Maria Potocki [3]	Darczyńca ziemi pod budowę sokolni, hrabia, III ordynat łańcucki, poseł na Sejm Krajowy Galicji od 1883, austriacki szambelan, dziedziczny członek Izby Panów od 1890, tajny radca od 1898	16.12.1851- 24.09.1915	8 marca 1891
2	Kornel Ujejski [4]	polski poeta, publicysta społeczny, ostatni wielki poeta romantyzmu	12.09.1823- 19.09.1897	wrzesień 1893

3	Dr Walenty Szpunar [5]	współzałożyciel i pierwszy prezes Towarzystwa Gimnastycznego «Sokół» w Łańcucie, adwokat krajowy	8.08.1853-30.09.1928	27 marca 1899
4	Filip Sanbra Kahane [6]	Współzałożyciel i wieloletni prezes Towarzystwa Gimnastycznego «Sokół» w Łańcucie, powstaniec styczniowy, pełnomocnik ordynacji Potockich	27.02.1838-20.11.1915	5 kwietnia 1908
5	Dr Aleksander Małczyński [7]	prezes Dzielnicy Małopolskiej, redaktor Przewodnika Gimnastycznego «Sokół», lekarz	1858-1934	28 września 1932

Wnioski. Nadanie tytułu honorowego członka stanowiło wyjątkowe wyróżnienie dla osób za ich szczególne osiągnięcia, wkład i zaangażowanie w rozwój działalności samego łańcuckiego stowarzyszenia (np. tytuł nadany Walentemu Szpunarowi, Filipowi Sanbra Kahane czy hr. Romanowi Alferdowi Potockiemu) lub ojczyzny (np. nadanie honorowego członkostwa Kornelowi Ujejskiemu oraz Aleksandrowi Małczyńskiemu). To nie tylko zaszczyt, ale także niebywała odpowiedzialność za kontynuowanie tradycji i wyznawanych wartości. Z powodu skąpego zasobu źródeł archiwalnych i braku sprawozdań z lat 1899-1914 należy nadal kontynuować kwerendę, szczególnie wśród żyjących potomków łańcuckich Sokołów, aby uzupełnić ewentualne braki.

Piśmiennictwo

1. Archiwum Państwowe Okręgu Lwowskiego, Reskrypt Wysokiego c.k. Namiestnictwa we Lwowie z dnia 23 stycznia 1891 roku, P1, on 53, mp 7018, s. 66

2. Archiwum Państwowe Okręgu Lwowskiego, Pierwszy Statut Towarzystwa Gimnastycznego «Sokół» w Łańcucie jako filii

Towarzystwa Gimnastycznego „Sokół” we Lwowie – rękopis, P1, on 53, mp 7018, s. 47-48

3. Przewodnik Gimnastyczny «Sokół», (1891), nr 5, s. 40

4. Przewodnik Gimnastyczny «Sokół» (1893), nr 10, s. 144

5. Szul T.J. (2000), Zarys dziejów «Gniazda Sokolego» w Łańcucie, Łańcut, s. 20.

6. Akt nadania tytułu Honorowego Członka, Łańcut, (1908), dokument w zbiorach prywatnych potomków rodziny Kahane

7. Protokół z Walnego Zgromadzenia, 28.09.1932, [w:] Księga protokołów z zebrań 1928-1934, Muzeum Zamek w Łańcucie, s. 4

УДК 641/642

ЖІЛЬ ПУДЛОВСЬКИЙ: ФРАНЦУЗЬКИЙ ЖУРНАЛІСТ, ПИСЬМЕННИК І ГАСТРОНОМІЧНИЙ КРИТИК

Ольга Романчук, Оксана Никига, Ростислав Коваль

*Львівський державний університет фізичної культури
імені Івана Боберського, м. Львів, Україна*

Актуальність. Відомий французький журналіст, письменник, літературний і гастрономічний критик польського походження Жіль Пудловський (Gilles Pudlowski) народився 15 листопада 1950 року в місті Мец (Франція). Його батько був з Лодзя, мати – із Замостя. З 1959 року почав активно сповідувати іудаїзм. Навчався в Інституті політичних досліджень у Парижі, працював у виданні «Quotidien de Paris» у Philippe Tesson, згодом у «Літературні новини» («Les Nouvelles littéraires») [1; 4]. Жан-Франсуа Кан (Jean-François Kahn), який очолював цей журнал, зробив його відповідальним за сторінки, що стосувалися літератури, а також доручив вести гастрономічну колонку. Крістіан Мійо (Christian Millau) [3] помітив Жіля 1979 року й запропонував співпрацювати з «Gault & Millau»: «У цій роботі люди вміють або їсти, або писати, рідко і те, й інше,